

BÁO CÁO

Tổng kết, đánh giá các khó khăn, vướng mắc liên quan đến công tác quản lý nhà nước về khoáng sản trên địa bàn huyện

Kính gửi: Sở Tài nguyên và Môi trường

Thực hiện công văn số 1880/STNMT-KS-TNN ngày 01/6/2023 của Sở Tài nguyên và Môi trường về việc báo cáo, tổng kết đánh giá các khó khăn, vướng mắc liên quan đến công tác quản lý nhà nước về khoáng sản trên địa bàn tỉnh. UBND huyện báo cáo cụ thể như sau:

I. Công tác quản lý nhà nước về khoáng sản:

1. Công tác tuyên truyền, phổ biến pháp luật về khoáng sản:

- Trong thời gian qua, UBND huyện đã chỉ đạo các cơ quan chuyên môn phối hợp với UBND các xã, thị trấn tổ chức tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật về khoáng sản đến từng thôn, làng, tổ dân phố thông qua các cuộc họp dân, panô tuyên truyền, phóng sự; vận động cộng đồng dân cư và nhân dân cùng tích cực tham gia công tác phòng, chống, ngăn chặn các hành vi vi phạm trong lĩnh vực khoáng sản, đồng thời không khai thác, thu mua, tàng trữ, vận chuyển khoáng sản trái phép, phát hiện và tố giác tổ chức, cá nhân khai thác khoáng sản trái phép.

- Chỉ đạo Trung tâm Văn hóa- Thông tin và Thể thao thường xuyên tuyên truyền trên phương tiện thông tin đại chúng các nội dung về khoáng sản và bảo vệ môi trường trong khai thác khoáng sản; xây dựng các chuyên trang về khoáng sản để nâng cao nhận thức của cơ quan, tổ chức, tầng lớp nhân dân về vai trò, tầm quan trọng của khoáng sản và hoạt động khoáng sản đối với sự phát triển kinh tế - xã hội.

2. Công tác quy hoạch khoáng sản:

- UBND huyện thường xuyên chỉ đạo các cơ quan chuyên môn phối hợp với UBND các xã, thị trấn kiểm tra, rà soát các điểm mỏ khoáng sản có tiềm năng khai thác, sử dụng trên địa bàn huyện để tích hợp vào Quy hoạch tỉnh làm cơ sở tổ chức đấu giá, cấp phép khai thác đáp ứng nhu cầu sử dụng nguồn vật liệu trên địa bàn huyện theo đúng quy định.

- Đến nay, có 22 mỏ khoáng sản trên địa bàn huyện (gồm: 15 mỏ đất san lấp, 04 mỏ cát xây dựng, 03 mỏ đá xây dựng) đã được bổ sung vào Phương án bảo vệ, thăm dò, khai thác, chế biến và sử dụng khoáng sản trên địa bàn tỉnh để tích hợp vào Quy hoạch tỉnh Gia Lai thời kỳ 2021-2030.

3. Công tác đấu giá, cấp phép thăm dò, khai thác khoáng sản:

- Về công tác cấp phép khai thác khoáng sản: có 05 doanh nghiệp được UBND tỉnh cấp giấy phép khai thác khoáng sản còn hiệu lực hoạt động:

+ DNTN Lý Kinh khai thác đá xây dựng và đất san lấp tại thị trấn Kbang.

+ Công ty TNHH xây dựng Tân Tiến khai thác đá xây dựng tại thị trấn Kbang.

+ Công ty TNHH 30-4 Gia Lai khai thác quặng sắt tại xã Lơ Ku.

+ Công ty TNHH Thảo Nguyên Xanh Kbang khai thác cát xây dựng tại xã Krong và xã Đông.

+ DNTN Mỹ An khai thác cát xây dựng tại xã Đăk Hlơ.

- Về công tác cấp phép thăm dò khoáng sản: có 02 doanh nghiệp được UBND tỉnh cấp giấy phép thăm dò khoáng sản:

+ Công ty TNHH Thảo Nguyên Xanh Kbang thăm dò mỏ cát tại thị trấn Kbang.

+ Công ty TNHH Thịnh Thới thăm dò mỏ cát tại xã Kông Bờ La.

- Về công tác đấu giá quyền khai thác khoáng sản: có 01 doanh nghiệp trúng đấu giá quyền khai thác khoáng sản:

+ Công ty TNHH MTV Anh Phúc Gia Lai trúng đấu giá mỏ đất san lấp tại xã Đông.

4. Công tác thanh tra, kiểm tra hoạt động khoáng sản:

- Hàng năm, UBND huyện ban hành nhiều văn bản chỉ đạo các cơ quan chuyên môn, UBND các xã, thị trấn tăng cường công tác quản lý hoạt động khai thác khoáng sản, thường xuyên kiểm tra, xử lý, ngăn chặn kịp thời các hành vi phạm; phối hợp với các sở, ngành tỉnh, các cơ quan, đơn vị liên quan và UBND các xã, thị trấn tổ chức kiểm tra hoạt động khai thác khoáng sản của các đơn vị được cấp phép khai thác trên địa bàn huyện, qua kiểm tra đã yêu cầu các đơn vị thực hiện nghiêm túc các quy định pháp luật trong hoạt động khoáng sản.

- Từ năm 2021 đến nay, các cơ quan chuyên môn huyện phối hợp với UBND các xã, thị trấn đã kiểm tra xử lý 11 trường hợp vi phạm trong hoạt động khoáng sản; theo đó xử phạt hành chính với tổng số tiền 27.100.000 đồng nộp vào ngân sách Nhà nước.

II. Khó khăn, vướng mắc trong công tác quản lý, xử lý vi phạm trong lĩnh vực khoáng sản:

- Hoạt động đấu giá quyền khai thác khoáng sản (*đối với khoáng sản làm vật liệu xây dựng thông thường*) vẫn còn bất cập như Nhà nước tổ chức đấu giá, đơn vị trúng đấu giá phải tự thỏa thuận hỗ trợ, đền bù đất đai cho người dân đã dẫn đến trường hợp sau khi trúng đấu giá, một số đơn vị trúng đấu giá không thể triển khai hoạt động thăm dò, khai thác do chưa đạt được thỏa thuận hỗ trợ, đền bù đất đai cho người dân.

- Việc quy định tất cả các mỏ khoáng sản phải được tích hợp vào quy hoạch tỉnh (*có thời kỳ 10 năm*) để làm cơ sở tổ chức đấu giá, cấp phép khai thác theo quy định. Tuy nhiên đối với các mỏ khoáng sản làm vật liệu xây dựng thông thường (*cát, đá, đất sét, đất san lấp*) là loại khoáng sản phổ biến, phân bố rộng rãi khắp nơi, nhu cầu sử dụng thường xuyên, các khu vực mỏ khoáng sản này khó có thể rà soát, tổng hợp, cập nhật hết cùng lúc vào quy hoạch tỉnh, do đó khi có nhu cầu đấu giá cấp phép các mỏ khoáng sản này mà chưa có trong quy hoạch tỉnh thì phải đợi một khoảng thời gian dài (*10 năm*) để điều chỉnh, bổ sung quy hoạch tỉnh, như vậy gây khó khăn trong việc quản lý, sử dụng nguồn tài nguyên khoáng sản chưa khai thác của địa phương.

- Quá trình cải tạo đất nông nghiệp để thuận lợi cho việc trồng trọt, sản xuất, cải tạo đất ở để xây dựng nhà cửa, công trình của người dân thường phát sinh một khối lượng đất san lấp dư thừa hoặc đá mồi, đá phong hóa có trong đất; nếu để khối lượng đất đá này tại chỗ thì gây chiếm, mất diện tích đất sản xuất, đất ở; nếu đem mua bán, cho tặng để tận dụng vào việc san lấp, xây dựng cho các công trình khác thì là hành vi trái phép, vi phạm các quy định trong lĩnh vực khoáng sản và các quy định khác có liên quan.

- Đất san lấp là loại khoáng sản phổ biến, phân bố rộng rãi khắp nơi, có giá trị không cao, khai thác dễ dàng và nhanh hết trữ lượng; đồng thời, quy định trình tự, thủ tục cấp phép

khai thác đất san lấp giống như đối với các loại khoáng sản khác (*thủ tục khó khăn, mất nhiều thời gian*) đã tạo tâm lý e dè, ngại khó khăn, ngại tốn công sức mà hiệu quả không cao dẫn đến nhiều tổ chức, cá nhân không mặn mà trong việc xin cấp phép khai thác mỏ đất dẫn đến thiếu nguồn cung vật liệu đất san lấp cho địa phương trong khi nhu cầu về đất san lấp cao; do đó, vẫn còn tình trạng lén lút khai thác, vận chuyển khoáng sản đất san lấp trái phép xảy ra.

- Cùng là loại khoáng sản làm vật liệu xây dựng thông thường nhưng hành vi khai thác cát trái phép có mức xử phạt cao so với hành vi khai thác đất, đá trái phép (*hành vi khai thác khoáng sản trái phép với tổng khối lượng dưới $10m^3$ thì đối với đất, đá phạt từ 1-3 triệu đồng, còn cát thì phạt từ 20-30 triệu đồng, đây là mức phạt áp dụng cho cá nhân, còn tổ chức thì nhân đôi số tiền phạt*); do đó, gây khó khăn cho địa phương khi xử lý hành vi khai thác cát trái phép do một số cá nhân vi phạm không chấp hành.

III. Đề xuất, kiến nghị:

- Đối với Sở Tài nguyên và Môi trường:

+ Hàng năm tổ chức tập huấn, phổ biến Luật khoáng sản và các văn bản liên quan để nâng cao kiến thức, chuyên môn và năng lực xử lý vi phạm hành chính trong hoạt động khoáng sản cho cán bộ phụ trách công tác khoáng sản của huyện và xã.

+ Có giải pháp hướng dẫn cụ thể cho các đơn vị tham gia đấu giá quyền khai thác khoáng sản nắm rõ các quy định của pháp luật về việc tự thỏa thuận hỗ trợ, đền bù đất đai cho người dân trong hoạt động thăm dò, khai thác khoáng sản.

- Đối với Bộ, Ngành, Trung ương:

+ Sửa đổi, bổ sung, quy định thời gian, chu kỳ rà soát, bổ sung quy hoạch đối với các mỏ khoáng sản làm vật liệu xây dựng thông thường trong khoảng thời gian ngắn (*khoảng 02 năm*) nhằm đảm bảo phù hợp với loại khoáng sản này.

+ Sửa đổi, bổ sung, có cơ chế đặc thù trong quy định, thủ tục cấp phép đối với mỏ đất san lấp đảm bảo đơn giản hóa thủ tục, rút ngắn thời gian cấp phép hoặc phân quyền thẩm quyền cấp phép đối với loại khoáng sản này cho địa phương thực hiện.

+ Sửa đổi, bổ sung, quy định cụ thể về công tác quản lý và cho phép xử lý, sử dụng đối với loại khoáng sản là đất đá dôi dư trong quá trình cải tạo đất nông nghiệp, đất ở.

+ Sửa đổi, bổ sung, quy định lại mức phạt tiền đối với hành vi khai thác khoáng sản cát trái phép nhằm đảm bảo hài hòa như đối với khai thác khoáng sản đất đá trái phép.

Ủy ban nhân dân huyện báo cáo gửi Sở Tài nguyên và Môi trường tổng hợp. /

Nơi nhận:

- Như trên;
- TT UBND huyện;
- Phòng TN&MT;
- Lưu VT, VP, KT.

TM. ỦY BAN NHÂN DÂN HUYỆN
CHỦ TỊCH

Nguyễn Văn Dũng